

ДІБРІВСЬК

З перших же днів діяльності Рівненський підпільний обком КП(б)У і обласний штаб партизанського руху почали формувати партизанські загони, групи місцевої самооборони і створювати міцні приховані резерви людей, які б у разі потреби могли б поповнити загони.

Виконуючи завдання КП(б)У та Українського штабу партизанського руху, секретарі обкому і райкомів КП(б)У провели у березні-квітні 1943 року величезну організаційно-масову роботу.

Передусім потрібно було згуртувати роздрібнені партизанські загони і групи. З часом на Рівненщині було створено три великі з'єднання: Рівненське №1 (командир В.А. Бегма, комісар М.С. Корчев), №2 (командир І.П. Федоров, комісар Л.Є. Кизя) та Польське партизанське з'єднання (командир М.І. Куницький, а пізніше Є. Сатановський), до якого входили загони, що склалися переважно з місцевого польського населення.

Багато уваги приділялося проведенню бойових і диверсійних операцій на залізничних комунікаціях ворога. Так, 1 березня 1943 року підривна група у складі 18 чоловік напала на гарнізон окупантів у районному центрі Морочно. Незважаючи на значні переваги гітлерівців у живій силі, партизани розгромили гарнізон і зайняли містечко. Обійшовши ворожі пости в нічній темряві, народні месники проникли в центр Морочно і відкрили сильний вогонь. У бою вони взяли в полон кількох фашистів і поліцаїв, а решту відтіснили у напрямку Пінська. Партизани знищили електростанцію, хлібопекарню, три продовольчих склади, пошкодили телефонний зв'язок, захопили чимало трофеїв.

18 березня 1943 року, коли на Рівненщину прибула складачка Марія Почкаєва з портативною друкарнею, починає виходити газета «Червоний прапор» - орган Рівненського підпільного обкому КП(б) України та обласного штабу партизанського руху, відповідальним редактором якої був М.Д. Зубашев, а пізніше Г.І. Бескромний. Перший номер було видано у селі Дібрівську Зарічненського району в хаті Кіндрата Смаглюка.

Випуск друкованої газети в тилу ворога став значною політичною подією. До редакції за 30-40 км приходили люди, щоб одержати свіжий примірник радянської газети, дізнатися з неї про події на фронтах, Великій Землі, про бойові, сповнені героїзму будні партизанських загонів.

Крім «Червоного прапору» випускалися також газети партизанських загонів, масовими тиражами виходили численні

листівки. Польською мовою видавалася газета «Червоний штандарт», яка поширювалася аж за Буг, до Варшави.

Весною 1943 року Рівненський підпільний обком партії а обласний штаб партизанського руху вирішили провести конференцію народних месників, щоб обмінятися досвідом боротьби, виробити план подальших дій.

26 березня 1943 року, в день першої річниці з дня створення загону «За Батьківщину», 80 делегатів з 20 загонів прибули на незвичайний форум у Дібрівськ, де в той час знаходився обласний штаб партизанського руху. Партизанська «столиця» тепло зустрічала дорогих гостей.

Учасник конференції заслухали доповідь В.А. Бегми про завдання по дальшому розгортанню всенародної боротьби в тилу ворога. А також доповідь І.П. Федорова про досвід бойової діяльності загону «За Батьківщину». Про усіх своїх загонів розповіли інші партизанські ватажки. Конференція прийняла звернення до трудящих із закликом чинити всілякий опір фашистським окупантам і їх посіпакам – українським буржуазним націоналістам.

Це звернення наступного дня було надруковане масовим тиражем окремою листівкою і розіслано в усі загони, які поширили відозву серед населення Рівненської, Волинської, Пінської та інших областей України та Білорусі.

Конференція відіграла важливу роль у розвитку партизанського руху та активізації бойової діяльності загонів. З новою силою спалахнуло полум'я всенародної боротьби. Особливо відзначилися в той час бійці з спеціальної диверсійної групи, яку очолював Герой Радянського Союзу Микола Орлов. На рахунку цієї хороброї, відчайдушної людини та його бойових друзів десятки сміливих операцій по ліквідації солдатів і техніки ворога.

Розлючені невловимістю партизан, гітлерівці зібрали великі сили і вдерлися в Дібрівськ. Але тут вони застали лише порожні хати. Все населення пішло в ліс, забравши з собою худобу і продовольство. Шаленіючи від злості, окупанти спалили Дібрівськ. На місці села залишилася вкрита згарищами земля.

На окупованій території діяла широко розгорнута мережа комсомольського підпілля. Юні патріоти знищували ешелони з живою силою і технікою ворога, військові склади, мости, поширювали серед населення листівки.

